

Handlingsprogram og økonomiplan 2015 – 2018

**AVDELING 35
KULTUR**

ANSVAR: 3500 – 3560 og 3580

Handlingsprogram – kultur 2015 - 2018

- På veg mot eit berekraftig samfunn - Kommuneplan for Gol
 - Kommunestyresak 67/09 - Kulturplan 2010 – 2013
 - Kommunestyresak 2/13 - Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Gol kommune 2013 - 2016
-

Overordna mål for kultur- og informasjonsavdelinga

(Kommuneplan for Gol – samfunnsdelen)

Bibliotek

1. Biblioteket skal vidareutviklast som lærings- og informasjonsarena
2. Biblioteket skal styrkjast som møteplass og kulturarena
3. Tilbodet av digitale formidlingstenester skal aukast
4. Det regionale biblioteknettverket skal styrkjast og utviklast.

Kulturvern

1. Gol kommune skal profilere seg og bygge sin identitet på synleggjering av kulturminne og lokalhistorie og skal bidra til å spreie kunnskap om kulturarven vår
2. Gol kommune skal byggje opp under det frivillige kulturvernarbeidet
3. Gol kommune vil inngå forpliktande samarbeid med andre kommunar der dette kan styrkje og auke kvaliteten på kulturvernarbeidet.

Kulturformidling

1. Kultur skal brukast aktivt i sentrumsutviklinga og som omdømmebyggjar for Gol
2. Gol kommune skal byggje opp ein moderne kulturarena på Hallingmo som kan stimulere til kulturell eigenaktivitet og gi tilbod til alle om kulturopplevingar i form av utstillingar, konsertar, teater, dans, kino og litteratur.

Kulturskule

1. Kulturskulen skal vera eit kulturpedagogisk ressurscenter i kommunen og skal støtte, hjelpe og samarbeide med andre aktørar som barnehage, skuleverk, det frivillige kulturlivet, næringslivet og andre aktørar
2. Kulturskulen skal stimulere og utvikle barn og unges kreativitet gjennom eit undervisningstilbod som omfattar eit mangfald av kulturelle uttrykk
3. Kulturskulen bør arbeide for å etablere eit skulekorps.

Barn og ungdom

1. Barn og ungdom i Gol skal ha eit variert fritidstilbod prega av gode møteplassar, rusfrie arenaer og meiningsfulle aktivitetar
2. Barn og ungdom skal få ansvar og delta i demokratiske prosessar
3. Det skal utviklast aktivitetsanlegg som er tilpassa barn og ungdoms behov for spennande utfordringar og uorganisert fysisk aktivitet.

Lag og organisasjonar

1. Kommunen skal leggje til rette for og stimulere til eit rikt og mangfaldig organisasjonsliv ved hjelp av økonomiske tilskot, rettleiing og informasjon
2. Frivillige organisasjonar og kommunen skal samarbeide om eit allsidig kulturtilbod som er ope for alle.

Idrett og friluftsliv

1. Barn og unge skal ha tilbod om deltaking i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i skular, SFO, barnehagar og på fritida i nærmiljøet sitt
2. Samarbeidet mellom kommune og idrettslaga må vidareutviklast både gjennom samarbeid om prosjekt og gjennom drifting av idrettsanlegg.

Mål - Kulturplan 2010 – 2013

(kommunestyresak 67/09 - Kulturplan 2010 – 2013)

Bibliotek

- Biblioteket skal vidareutviklast som lærings- og informasjonsarena
- Biblioteket skal styrkast som møteplass og kulturarena
- Tilbodet av digitale formidlingstenester skal aukast
- Det regionale biblioteknettverket skal styrkast og utviklast.

Kulturvern

- Gol kommune skal profilere seg og byggje sin identitet på synleggjering av kulturminne og lokalhistorie og skal bidra til å spreie kunnskap om kulturarven vår
- Gol kommune skal bygge opp under det frivillige kulturvernarbeidet
- Gol kommune vil inngå i forpliktande samarbeid med andre kommunar der dette kan styrke og auke kvaliteten på kulturvernarbeidet.

Kulturformidling

- Kultur skal brukast aktivt i sentrumsutviklinga og som omdømmebyggjar for Gol
- Gol kommune skal byggje opp ein moderne kulturarena på Hallingmo som kan stimulere til kulturell eigenaktivitet og gi tilbod til alle om kulturopplevingar i form av utstillingar, konsertar, teater, dans, kino og litteratur.

Kulturskule

- Kulturskulen skal vera eit kulturpedagogisk ressurscenter i kommunen og skal støtte, hjelpe og samarbeide med andre aktørar som barnehage, skule, det frivillige kulturlivet, næringslivet og andre aktørar
- Kulturskulen skal leggje til rette for eit godt kunstmiljø og stimulere kunstnarar til å etablere seg i kommunen
- Kulturskulen skal stimulere og utvikle barn og unges kreativitet gjennom eit undervisningstilbod som omfattar eit mangfald av kulturelle uttrykk
- Kulturskulen bør arbeide for å etablere eit skulekorps.

Barn og ungdom

- Barn og ungdom i Gol skal ha eit variert fritidstilbod prega av gode møteplassar, rusfrie arenaer og meningsfulle aktivitetar
- Barn og ungdom skal få ansvar og delta i demokratiske prosessar
- Det skal utviklast aktivitetsanlegg som er tilpassa barn og ungdoms behov for spennande utfordringar og uorganisert fysisk aktivitet.

Lag og organisasjonar

- Kommunen skal leggje til rette for og stimulere til eit rikt og mangfaldig organisasjonsliv ved hjelp av økonomiske tilskot, rettleiing og informasjon
- Frivillige organisasjonar og kommunen skal samarbeide om eit allsidig kulturtilbod som er ope for alle.

Idrett og friluftsliv

- Barn og unge skal ha tilbod om deltaking i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i skular, SFO, barnehagar og på fritida i nærmiljøet sitt
- Samarbeidet mellom kommune og idrettslaga må vidareutviklast, både gjennom samarbeid om prosjekt og gjennom drifting av idrettsanlegg.

Mål - Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Gol kommune

(Kommunestyresak 2/13 - Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Gol kommune 2013 - 2016)

Overordna målsetjing for denne planen

- Gol kommune skal ha som satsingsområde å tilrettelegge for fysisk aktivitet, både som førebyggjande helsearbeid, som attraktiv fritidssyssele og som profilering av Gol som attraktiv bu- og reiselivskommune.

Delmål

- Barn og unge skal ha tilbod om deltaking i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i skular, SFO, barnehagar og på fritida i sitt nærmiljø.
- Tiltak innanfor alle offentlege instansar som har interesser i fysisk aktivitet må samordnast.
- Folkehelseperspektivet skal implementerast i alle delar av kommunens planarbeid
- Få fleire innbyggjarar i aktivitet, spesielt utsette grupper
- Ved utarbeiding av kommune- og reguleringsplanar skal ein innarbeide areal og anlegg for leik, idrett og friluftsliv som ein del av bumiljøet.
- Skuleverkets, reiselivets, idrettens og friluftslivets behov for areal og anlegg bør samordnast.
- Anlegg som blir brukt av mange skal prioriterast i planperioden.
- Ved behov for større, kostnadskrevjande anlegg skal regionalt/interkommunalt samarbeid om investering og drift vurderast
- Menneske med nedsette funksjonshemmingar skal ha tilgang til idrettsanlegg og skal gjevast gode og varierte moglegheiter for friluftsliv.
- Det skal tilretteleggjast for eit forsvarleg vedlikehald og opprusting av eksisterande anlegg.
- Samarbeidet mellom kommune og idrettslag må vidareutviklast, både gjennom samarbeid om prosjekt og gjennom drifting av idrettsanlegg.

- Som eit ledd i finansieringa av stinett, sykkelveggar, skiløyper, tilrettelegte fiskeplassar o.l., må ei ordning for fellesgodefinansiering på plass.
- For å oppfordre til auka fysisk aktivitet gjennom vandring, sykling og skigåing, bør skilting og vedlikehald av turstigar, sykkelveggar og skiløyper gjennomførast og utformast etter felles og einheitleg mal for skiltsystem i heile kommunen.
- Preparering av langrennsløyper må, i samarbeid med utøvande aktørar, organiserast og finansierast på ein slik måte at tilbodet kan oppretthaldast og vidareutviklast
- For å sikre allmenn tilgang til turstigar, skiløyper osv er det viktig å få på plass føremålstenlege og forpliktande grunneigaravtaler.
- Gol kommune skal oppmuntre og bidra til å utvide arrangementsaktiviteten for å auke inntektsgrunnlaget til frivillige organisasjonar og for å auke attraktiviteten til Gol som reisemål og bustadkommune.
- For å identifisere frivillige organisasjonar eigeninnsats, bør det utarbeidast samfunnsrekneskap i samarbeid med idrettens organ

Kostnader til kultur

Netto driftsutgifter for kultursektoren

(i prosent av kommunenes netto driftsutgifter)

- Flå kommune 2,2
- Nes kommune 3,6
- Gol kommune 3,6
- Hemsedal kommune 4,0
- Ål kommune 5,4
- Hol kommune 5,6

Netto driftsutgifter kommunale kulturbygg

(per innbygger i kroner)

- Flå kommune 1,5 mill. (1508)
- Nes kommune 7,3 mill (2140)
- Gol kommune 9,5 mill (2056)
- Hemsedal kommune 5,6 mill (2481)
- Ål kommune 15.2 mill. (3.222)
- Hol kommune 18.0 mill. (4.047)

Netto driftsutgifter kommunale kulturbygg

(i prosent av budsjett)

- Flå kommune 0,1 mill. (3,6)
- Nes kommune 0,6 mill. (7,8)
- Gol kommune 0,6 mill. (6,0)
- Hemsedal kommune 0,1 mill. (2,4)
- Ål kommune 3,2 mill. (21,2)
- Hol kommune 4,7 mill. (26,2)

Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg

(per innbygger i kroner)

- Flå kommune 0,1 mill. (68)
- Nes kommune 1,7 mill. (484)
- Gol kommune 1,3 mill. (281)
- Hemsedal kommune 1,3 mill (561)
- Ål kommune 0,3 mill. (53)
- Hol kommune 0,7 mill (161)

Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge

(per innbygger 6 - 18 år)

- Flå kommune 792
- Nes kommune 1206
- Gol kommune 1495
- Hemsedal kommune 2200
- Ål kommune 848
- Hol kommune 4385

Ansatte og oppgaver per oktober 2014

Kulturavdelinga, kommunehuset

- Kulturkonsulent (100% stilling)
- Avdelingsleder (100% stilling)
- Ungdomskonsulent (80% stilling)
- Arrangementsmedarbeider (30% stilling)

Gol kulturskule

- 8 kulturskolelærere (fast ansatt)
- 9 kulturskolelærere (midlertidig ansatt)
- 2 kulturskolelærere (kjøp av tjenester fra andre kommuner)

Salg av tjenester til andre kommuner/skoler og utøvende virksomhet.

Gol bibliotek

- Biblioteksjef - 100% stilling
- Bibliotekar - 100% stilling (33% stilling refunderes av Gol ungdomsskule)
- Bibliotekar - 100% stilling (refunderes av Buskerud fylkeskommune)
- Bibliotekar - 20% stilling

Klubb1

- Klubbmedarbeider 50% stilling
- Klubbmedarbeider 20% stilling

Gol svømmehall

- Badevakt - 12% stilling
- Badevakt - 12% stilling
- Badevakt - 12% stilling

Folkehelseperspektivet

- Folkehelselova skal medvirke til ei samfunnsutvikling som styrker folkehelsa og jevner ut sosiale forskjeller i helse og levekår.
- Folkehelselova pålegger kommuner et større og mer helhetlig ansvar for å fremme folkehelse med de verkemidlene de rår over, f eks. kultur. Kunst og kultur kan være verdifulle redskaper for å bygge sterke samfunn.
- I et folkehelseperspektiv er det viktig at alle, uavhengig av alder, sosioøkonomisk status eller etnisk bakgrunn, får tilgang til det godet som deltagelse i ulike kommunale kulturtilbud, frivillige lag og organisasjoner er. Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle – både fordi det har egenverdi for folk å engasjere seg i frivillig arbeid, og fordi organisasjonene produserer viktige tilbud og tjenester.

Kulturavdelinga i Gol kommune har tatt i bruk kultur som virkemiddel i folkehelsearbeidet gjennom blant annet følgende tiltak:

Den kulturelle spaserstokken

Den kulturelle spaserstokken skal sørge for profesjonell kunst- og kulturformidling av høy kvalitet til eldre. Spaserstokken skal også bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de eldre befinner seg i dagliglivet.

Den kulturelle spaserstokken er et viktig virkemiddel i det helseforebyggende og trivselskapende arbeidet.

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som skal bidra til at elever i grunnskolen i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Skolesekken har som fremste mål å gi barn en kulturell kapital og kompetanse som vil gjøre dem bedre i stand til å møte utfordringene i samfunnet.

Den kulturelle skolesekken vil motvirke sosiale ulikheter fordi det er et tilbud til alle, uavhengig av bosted og etnisk bakgrunn.

Tilbud til demente

Bruk av musikk i demensomsorgen kan være med på å øke trivsel, mestringsfølelse og gi økt velvære. Kulturavdelinga samarbeider i dag om å gi demente omsorgsbolig og Helsetunet ukentlig aktivitetstilbud innen sang og musikk. Musikk bør være et fast tilbud i demensomsorgen i tillegg til den eksisterende behandlingen.

Gratis kulturtilbud

Gratis kulturtilbud bidrar til å utjevne sosiale forskjeller og stimulere integrering. Gol kulturskule tilbyr derfor dette året følgende gratistilbud:

- kor
- fiolin

Erfaringen med gratis kulturtilbud viser bl.a. økt deltagelse blant innbyggere med annen etnisk bakgrunn.

Disse tiltakene bør bli permanente og økonomisk forutsigbare. Et mål for Gol kommune bør være å styrke samarbeidet mellom de ulike avdelingene for å utvikle nye tiltak og fremme folkehelse på tvers av sektorer.

Konkrete vedtak gjennom året:

- Kommunestyresak 42/14 Skulekorps - redusert drift
- Kommunestyresak 45/14 Nye Gol skule - Bygging og finansiering

Tiltaksliste – investering

Gol bibliotek - utbygging

2015	2016	2017	2018	Totalt:
	kr 7 000 000			kr 7 000 000

Fordi skolen ikke har lagt lovpålagt areal til skolebibliotek i nybygget, skal det innarbeides 7 mill. til skolebibliotek i budsjettet for 2016, knyttet til utvidelse eller nybygg av Gol bibliotek.

Gol samfunnshus – teknisk utstyr

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 100 000	kr 100 000	kr 100 000	kr 100 000	kr 400 000

Gol bør ha moderne teknisk utstyr på scenen på Gol samfunnshus. Kulturavdelinga, kulturskolen, eksterne aktører og det frivillige kulturlivet i Gol kommune arrangerer årlig mange konserter og forestillinger, og det er et stort behov for teknisk utstyr på scenen. I dag leies det utstyr ved arrangement, og dette er både tidskrevende og kostbart. Utstyret bør kunne flyttes med til ny kultursal når det blir aktuelt.

Kostnadene for leie av teknisk utstyr i forbindelse med forestillinger og konserter er i dag høye, og vil bli betydelig redusert. Med fast utstyr på scenen kan man redusere tidsbruken på transport og rigging av utstyr.

Tiltaksliste – drift – innsparingstiltak

Gol idrettslag

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 60 000	kr 60 000	kr 60 000	kr 60 000	kr 240 000

Det blir i dag gitt driftstilskudd til lag og organisasjoner basert på kriterier som medlemstall, aktiviteter for barn og ungdom. Kommunen dekker også husleia til treningsaktiviteter for barn og unge under 18 år. I tillegg blir det gitt øremerka årlig driftstilskudd til Gol Idrettslag på kr 60.000,-.

Gol idrettslag får i 2016 tilgang til ny idrettshall med fasiliteter, og virksomheten bør basere sin drift på andre støttekilder enn Gol kommune.

Tiltaksliste – drift – nye tiltak

Barnas verdensdager

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 50 000	kr 50 000,00	kr 50 000,00	kr 50 000,00	kr 200 000,00
kr 60 000	kr 60 000	kr 60 000	kr 60 000	kr 240 000

Barnas verdensdager må videreføres som et fast årlig arrangement, men det er en forutsetning at det blir avsatt friske midler til tiltaket. Rikskonsertene reduserte sitt økonomiske bidrag i 2013 og fra 2014 og framover vil kommunen ha det hele og fulle økonomisk ansvaret.

Vi kan få støtte fra Buskerud fylkeskommune, Kulturrådet og lokale bedrifter/samarbeidspartnere.

Gol bibliotek – øke bemanning

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 360 000	kr 360 000	kr 360 000	kr 360 000	kr 1 440 000

Gol bibliotek skal yte skolebibliotek tjenester for den nye skolen på Hallingmo. Med ny skole i Gol, økt utlån og krav til tjenesten er det behov for å øke bemanninga med 80% barnebibliotekar. Uten økt ressurs er det ikke er mulig å følge opp samarbeidsavtalen med grunnskolene i Gol, selv om kontinuerlig fokus på språkutvikling og lesestimulering er viktig for å sikre god læring. For å sikre barn og unge sin læring, må bibliotek, skoler, barnehager, helsestasjon og andre samarbeide om ulike tiltak. Det er det ikke ressurser til i dag.

Gol skule - åpningsforestilling

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 100 000	kr 50 000			kr 150 000
	kr 50 000			kr 50 000

Kulturavdelinga ønsker i samarbeid med grunnskolen og det frivillige kulturlivet å satse på en stor forestilling med nyskrevet musikk og manus i forbindelse med åpning av ny skule.

Vi kan få støtte fra lokale bedrifter/samarbeidspartnere.

Gol kulturskule – øke pedagogisk ressurs

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 220 000	kr 220 000	kr 220 000	kr 220 000	kr 880 000

Det er behov for å utvide undervisningsressursene til lydstudio, samspillprosjekt, utøvende virksomhet og til andre nye tilbud som musikkteknologi, matkultur, digital design og bandtrening.

Det er også behov for å gjøre om midlertidige stillinger til faste stillinger. Dette får ingen økonomiske konsekvenser.

Klubb 1 – øke bemanning

2015	2016	2017	2018	Totalt:
kr 78 000	kr 78 000	kr 78 000	kr 78 000	kr 312 000

Besøkstallet i Klubb1 har økt med over 50% siden 2010, mens bemanninga er den samme. For å følge opp ungdommene på en forsvarlig måte og for å kunne utvikle nye tilbud er det behov for å øke personalressursene med 20% stilling.